

[Aage Brusgaard]

Hvis de vareprisreduktioner, der findes i øjeblikket inden for EF, er bare nogenlunde strømpilen for, hvad der vil blive realiteten med hensyn til de priser, landmændene kan få for deres forskellige varer, samtidig med at der bliver stillet yderligere krav til opbevaring af gylle, til udsprøjtning, udstyr osv. og truslen hænger over landmændenes hoveder med hensyn til udbringningstidspunkter og gødningsafgift osv., ja, så vil katastrofen være en realitet.

Resultatet af alle de restriktioner over for landbruget, offentlige opkøb af arealer til skovbrug osv., samt en eventuel obligatorisk ni måneders gylleopbevaringskapacitet også over for husdyrbrug med under 30 dyreenheder, giver sig selv. De, der først må bukke under, er selvfølgelig landbrug med dyreenheder under 30, derefter dem fra 30 til 100 dyreenheder, og det betyder, at det, som Det Radikale Venstre har stået for i mange år, nemlig husmandsbruget, fuldstændig vil være en saga blot her i Danmark blot om nogle få år.

Det har muligvis også været hensigten – det har jeg ingen viden om – men for Fremskridtspartiet at se er det en forkert udvikling, for vi mener ikke, det er Folketinget, der skal bestemme, om en familie skal leve af 20 køer eller af 100 køer. Der er rent faktisk intet, der siger, at det er mere rentabelt at have 20 eller 30 køer end 100 køer, det er op til den enkelte.

Jeg vil vurdere, at de mindre brug er de mest miljøvenlige, hvis det er det, vi taler om. På det økonomiske område kan en landmand med 30 køer som sagt have lige så stor indtjening som en landmand med tre gange så mange køer, men det, der lægges op til, er altså, at de små brug bliver totalt nedlagt.

Man har fundet frem til, at hvis man udbringer husdyrgødning, særlig i flydende form, om foråret i stedet for om efteråret, vil det have en positiv virkning. Det har de danske bønder faktisk vidst i 200 år. Hvorfor har de så ikke gjort det, vil man spørge. Ja, der er jo andre detaljer, der kommer ind i dag, bl.a. oplagringskapacitet og noget med tidsfaktoren. For 20 år siden var der folk nok ude i landdistrikterne, da kunne man køre møg og gylle ud, når tidspunktet var rigtigt. I dag er en landmand ofte helt alene og må passe en bedrift, som man førhen var 6-7 stykker om, derfor skal det være effektivt.

Der er også andre ting, der spiller ind. F.eks. gælder det for de lerede jorder, at det er umu-

ligt at køre gylle ud om foråret, fordi der er så få dage, fra jorden er tjenlig til at køre på, og så til sæden skal være i mulden. Der er altså flere problemer forbundet med det, men det er klart, at det bedste tidspunkt for udkørsel af gødning er om foråret, når planterne er i grøde, og det er rent faktisk også det, der er årsagen til, at landmænd kører kunstgødning ud om foråret; det ser man dem aldrig gøre på brakmarker om efteråret. Landmændene er ikke så dumme, som nogle vil gøre dem til, men der er mange økonomisk belastende forhold, der også skal tages hensyn til.

Det kan være meget svært at være landmand i dag; det var det også for 20 år siden. Da havde vi en statsminister, der hed Anker Jørgensen. Jeg kan huske, at han flere gange i tv direkte opfordrede bønderne til at sætte produktionen i vejret. Han sagde, at der var hungersnød og sult næsten overalt på kloden; der var basis for, at der skulle være vækst i produktionen. Og dengang gjorde landmændene – som nu – det, de fik ordre på. De gik i gang med at udvide produktionen, de blev tilskyndet, de fik tilskud – først til at sætte køer ind, senere til at sætte køer ud. Så fik de tilskud til at lave staldene om til grise og til at sætte svin ind. Alt det, landmanden har gjort, har han faktisk gjort, fordi de højere instanser herinde i Folketinget har fortalt, at det var det, der var det rigtigste. Dengang var ordet bæredygtig ikke opfundet, men ellers var det selvfølgelig blevet brugt.

Tidligere holdt man ajle og møg adskilt, i dag blandes det sammen og kaldes gylle, og det har landmanden gjort, fordi alle de konsulenter, der kom fra de højere handelsskoler og læreanstalter, fandt på, at det var meget, meget bedre. Nu kommer man så og siger: Hov, det var nok ikke så godt alligevel. I den nye dyreværnslov står der, at om føje år bør man forbyde landmænd at have ristestalde, og ristestalde er nødvendige for, at der kommer gylle – det skal jo blandes. Det vil altså sige, at til det, de lærde mænd for 15-20 år siden sagde til landmanden at han skulle gøre – og det gjorde han så selvfølgelig – kommer man nu og siger: Hov, dér tog vi fejl, kan I nu skynde jer at lave det om, ellers får I smæk. Sådan er det hele tiden; landbruget er afhængig af en bestemt folketingsafgørelse herinde.

Embedsmændene har velsagtens for ikke selv at blive arbejdsløse og for at få flere ansat